

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 143 (3305) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Sztalin elfogadta Roosevelttel javaslatát a hármastalálkozóra

Rooseveltet ismét leszavazták. Még mindig 130 ezer bányász sztrájkol Amerikában. Nedics szerb miniszterelnök kiáltványt adott ki a kommunizmus ellen

Amsterdam. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Az Exchange Telegraph az a hírt terjesztette el, hogy Sztalin elfogadta Roosevelttel-Churchill-Sztalin hármastalálkozó tervét. Állítólag a Dawies által vitt levélben közölte ezt. Az időpont még nincs megállapítva és így aligha lehet az értekezlet közeli megtartásával számolni.

Belgrád. (MTI.): Nedics miniszterelnök kiáltványt intézett a szerb néphez: Háboru dühöng Európában. A kommunizmus kapunk előtt áll, hogy eltörölje az európai kulturát. A kommunizmus nem ismer Istent és mindent rombadönt. Hála azonban a német birodalomnak, Európa még él, népei felkeltek és most élet-halálharcot vívnak. Szent harc ez. Azonban vannak közöttünk olyanok, akik nem értették meg engem. Pusztítsátok el őket. Adjátok át őket a hatóságoknak és álljatok a szent zászló alá.

Róma. (MTI.) A Messagero Berlinből jelenti, hogy a Szentatya utasította a berlini apostoli nunciust, hogy a kölni egyházmegye vezetőinek fejezze ki részvételt és írjon részletes jelentést.

Anglia belügyminisztere aggódik a várható német légitámadások miatt

Amsterdam. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint a brit hírszolgálat jelenti, Morrison angol belügyminiszter szerdán az alsóházban a honi őrség és a különleges rendszabályokra válaszul kijelentette, hogy bármely éjjel és Anglia bármely helyén bekövetkező német légitámadás nagy kárt okozhat és igen nagy nehézségek támadhatnak, ha nem áll rendelkezésre megfelelő számú tűzértség és tüztöltés.

Még mindig sztrájkolnak az amerikai bányászok

Amsterdam. (MTI.) Az angol hírszolgálat szerint az amerikai belügyminiszter szerdán este rádió keresztül felszólította a sztrájkoló munkásokat, hogy térjenek vissza munkájukhoz. A munkát folytatni kell tekintet nélkül arra,

hogy bekövetkezett-e a megegyezés. Megállapította, hogy 130.000 bányamunkás még mindig nem vette tudomásul a munka felvételére vonatkozó rendeletét. Mindent el fog követni a bányák üzemeltetésére. Kijelentette, hogy az Egyesült Államok a történelem legnagyobb hadjáratának előestéjén áll. Éppen ezért arra kell törekedni, hogy minden energiát és háttérrel látva.

Zágráb. (MTI.) A Montenegróból kiszorított és már régen megsemmisített bandák végleges felmorzsolása megkezdődött. További megsemmisítések folyamatban van. A menekülő bandák közben még rabolnak. A bandák vesztesége nagyobb, mint ahogy hitték. Egy elhurcolt és most visszatért bosnyák leány szerint ezerszámra pusztultak el Tifiszban. Hasonló kijelentést tett egy orvos is.

Eredményes a japán légvédelem harca

Egy japán támaszpontonról Csendes-óceánról délnyugati részéről. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A japán légelhárítás június 26-án megsemmisített további 13 repülőgépet: 26-án reggel 31 ellenséges repülőgépből álló raj jelent meg Colonbangra felett, de a légelhárítás tüze nem sikerült áthatolni. Hét ellenséges gépet elpusztítottunk. Ugyanaznap egy másik ellenséges légi alakulat, amely 52 repülőgépből állt, az új-georgiai Munden nevű sziget felett jelent meg, de 10 gép elvesztése után kénytelen volt visszavonulni.

Róma. (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: Johnson északamerikai repülőbázisok nemrégiben kijelentette, hogy a Németország felett működő amerikai bombázó repülőgépek vesztesége átlagban 6 szá-

zálék. Hozzátette, hogy ha a veszteség átlaga meghaladná a 10 százalékot, az elviselhetetlen lenne. A Messagero szerint a tábornok becsülése mögötte marad a valóság. A mind jobban megerősödő légvédelem azzal fenyeget, hogy a veszteség arányszáma meghaladja a 10 százalékot, vagyis eléri azt a mértéket, amelyet Johnson elviselhetetlennek mondott.

Rooseveltet ismét leszavazták a kongresszusban

Genf. (MTI.) Newyorkból jelenti, hogy az úgynevezett kongresszusi lázadás Roosevelttel helpolitikája ellen újból fellángolt, amikor az amerikai képviselőház mind a két háza nagy többséggel végleg elfogadta azt a javaslatot,

amely Roosevelttel juttatással és szubvencióval való árellenőrző tervét lehetetlenné teszi. A javaslat a kormányhoz lehetővé teszi, hogy bizonyos fontos fémek és mezőgazdasági termékek előmozdítását juttatással elősegítse. Másfelől a törvényjavaslat nem engedi meg Roosevelttel a hús és egyéb élelmiszer kis-

kereskedelmi árának 1942. évi szeptemberi színvonalra való leszállításának juttatással való előmozdítását. Az Associated Press jelentése szerint washingtoni országgyűlési körökben valószínűnek mondják, hogy Roosevelttel a törvényjavaslat szemből élni fog vétő jogával.

Berlin. (Interinf.) A keleti arconalon a harc cselekmények kedden is csupán helyi jellegűek voltak. A kubáni hídfőnél a lagunavidéken a gránátosok több erőteljes rohamcsapat vállalkozást hajtottak végre. A bolsevisták átkelési kísérleteit csírájukban elfojtottuk. Novoroszijzsk térségében a bolsevisták sikertelenül próbálták magukat előretörni.

Itt a legújabb ármegállapítás!

54 fillér a só, 2,16 pengő a kockacukor

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

A Hivatalos Lap mai számában megjelenő rendeletek a többi között a következő ármegállapítást tartalmazzák: Sőr fogyasztási ára kilónként 54 fillér. Legfinomabb rum 15,72 pengő, legfinomabb likőr 11,25 pengő, legfinomabb gyümölcspálinka 13,70 pengő. Legfinomabb szesz 23,70 pengő. Az élesztő fogyasztási ára dekánként 04 fillér. Szivarkapapír 03 fillér. szivarkahüvely 08 fillér. A búzadara mázsája 125, finomliszt 120, egyszerűes búzakenyér 72, rizs 50 fillér. A tojásnak fogyasztói ára kilónként 5,08 pengő, egy liter pasztörözött tej 78 fillér, tejfel 2,80 pengő, pasztörözött teavaj 10,20 pengő, krémsajt 5,50, adagolva 6,20. Elsőrendű ementáli 7,20, trapista, óvári 6,10, füstöltcsaj 5,70. A bab fogyasztói ára 108-112 pengő mázsánként. A mák 260 pengő. A hagyma ára októberig 20, januárig 24 és a

gazdasági év végéig 26 pengő. A fokhagyma 60, 74, 88 pengő. A mozi fényképezemek jegybevétele után 15 százalékos a fényüzési forgalmiadó. A sőr szeszfogyasztási adópótléka vidéken 3,20 pengő. A cukor vidéki fogyasztó ára kristálycukor mázsánként 210, kockacukor 216, lisztcukor 213 pengő. Darling 22, Sztabul 21, Khe-dive 20, Vitéz és Daru 20, Balaton 17, Memphis 14, Sport és Dáma 12, Extra 11, Mírjám, Thébe 10, Király 8, Turul 7,5, Hercegovina, Szimphonia 7, Levente 5 fillér darabonként. Ugyancsak drágult a dohány és a pipadohány is. A vendéglői számló lap illetékét 5 pengőig 10 fillérben, 10 pengőig 20 fillérben, 20 pengőig 50 fillérben, 50 pengőig 2 pengőben, 50 pengőn felül minden megkezdett 50 pengős fogyasztás után 5 pengő fizetendő. Ez a rendelet július 15-én lép életbe.

Gondosan kell vezetni a gazdakönyveket

Az elvesztett könyv másodpéldányának kiállítására 20 pengőbe kerül

A községi elöljáróság minden gazdálkodó részére gazdakönyvet állít ki, amely a gazdáljstrom adatait és a gazdálkodók családtagjaira, alkalmazottaira, vetési területeire és állatállományára bementett adatokat tartalmazza. Az a gazdálkodó, aki szántóterülettel rendelkezik, de gazdakönyvet még nem kapott, köteles a községi elöljáróságtól a gazdakönyv kiállítását kérni. A gazdakönyv a beszállítási kötelezettség teljesítésének nyilvántartására szolgál. Ebből következik, hogy az abba bejegyzett adatokat, csak a nyilvántartó hatóság változtathatja meg. A gazdakönyv 12. oldalán a beszállítási kötelezettség teljesítésének rovata a következőképp

töltetik ki: Az átvételre jogosított kereskedő beírja az átvétel hónapját, napját, a termény megnevezését, mennyiségét, tisztaságát és mennyiségét, végül a megfelelő lapszámot s a vevő nevét. A községi elöljáróság beírja ugyanebbe a rovatba a beszállított termény súlyának megfelelő bűzsúlyosság számát, I., II., III. jelzésű rovatba, aszerint, amint a beszállított termény kenyérgabona, zsir, vagy egyéb szabad választású terményben történt. Minden gazdálkodó a gazdakönyvet saját érdekében őrizze meg, mert ennek alapján állapíthatja meg, milyen mértékben tett eleget beszállítási kötelezettségének. A gazdakönyv másodpéldányának kiállítására 20 pengőbe kerül.

Október első napjaiban mutatkozik be az újjászervezett színtársulat

Július elején a Nemzeti Színház együttese vendégszerepel Nagyváradon „Az Ember tragédiája” lesz a bemutatkozó darab

Gyula, június 29. A nagyváradi Szigligeti Színház együttese tudvaleg Gyulán vendégszerepel, ahol több-kevesebb érdeklődés mellett mutatta be azokat a darabokat, amelyeket az elmúlt idényben Nagyváradon láttunk. A gyulai évad zárónapján alkalmunk volt beszélgetést folytatni Putnik Bálint igazgatóval.

— Bizony — mondotta a színgazgató — a gyulai évad anyagi szempontból a lehető legrosszabb volt. Minden másodnap ujdonságot mutatunk be, az érdeklődés mégsem emelkedett, sőt csökkent. Kivételt egyedül a pünkösdi ünnep két napja képezett, amikor telt házat sikerült vonzani. Csodálatos egyébként, hogy Gyula, mint megyei székhely, tisztviselő és más tanult emberek tömegével nem tud eltartani egy színházat még egy hónapon keresztül sem.

— Ráfizetés? — kérdeztük.

Az igazgató csak legyintett, mintha azt mondta volna: ez már bele van kalkulálva a költségvetésbe.

— Remélem azonban — fűzte hozzá — hogy Hódmezővásárhelyen, ahol július 1-én a Mária főhadnaggyal kezdünk, az első két hónapban sokkal jobban fog menni, úgy hogy legalább a készletadások nagy részét megkeressük. Szeptemberben pedig, amikor összejön az új társulat, az új erők iránt valószínűleg felfokozódik az érdeklődés.

Új erők a régi társulatban

— S kik lesznek ezek az új erők? — kérdeztük.

— Mondanom sem kell — felelte — hogy a jövő évi társulatom még nem teljes. Még néhány fontos hely betöltésre vár. A körvonalak azonban a lehető legbiztosabban bontakoznak ki. Eddig a következőket sikerült szerződtetnem: Horváth Jenő hős, aki egyúttal a prózai darabok főrendezője is lesz. Lovassy Klára hősnő, Lánghy Emma táncos primadonna, Bicskey Károly fiatal hős. A nagyoperettekre Antal Ilka kolozsvári primadonnát és Angyal Nagy Gyula tenoristát kötöttem le. Antal Ilka jelenleg a Fővárosi Operettszínházban játssza az évad nagy slágerének fő női szerepét, az „Egy boldog pesti nyár”-ban, míg Angyal Nagy Gyula régi kedves ismerőse a nagyváradi közönségnek a kolozsvári Opera vendégjátékaival kapcsolatban. A régiek közül, mint már megírták a lapok, jövőre is Nagyváradon marad Jurik Julcsi, Gőndör Klári, Szógi Arany, Kemény Gizi, Bakay Lajos, Szabó Ernő, Borsos Mancsi s majdnem valamennyi a kisebb szerepek betöltői közül. Kiegészítem természetesen a kórust is.

— Mikor lesz a nagyváradi nyitás — kérdezzük tovább.

— Október első napjaiban kerül sor „Az ember tragédiájára”, amelyben Bicskey Károly játssza Adám, Lovassy Klára Éva és Horváth Jenő Lucifer szerepét. Ennek próbái már szeptemberben megkezdődnek Hódmezővásárhelyen; kitűnő előadásban igyekezünk színrehozni Nagyváradon.

Az operettegyüttes ezután a Vigózevvel fog bemutatkozni, majd sorra kerülnek mindazok a darabok, amelyek Budapesten az elmúlt és az idei évadban nagy sikert arattak: Fekete Péter, a Vígyszínház jelenlegi operett-ujdonsága, Egy boldog pesti nyár, Tábornokné, az Új Magyar Színház nagysikerű operettje. Zilahy Lajos Szépanyám című színműve, amelyet a Nemzeti Színház mutatott be, XIV. René, a Vígyszínház szellemes, fordulatos vígjátéka, Vaszary János: Ártatlan vagyok című vígjátéka, mely az Andrássy-uti színházban hosszú

hónapokon keresztül táblás házak előtt futott és még számos más prózai és operett ujdonság és felújítás.

— Eszerint a következő három hónapban nem lesz színjátszás Nagyváradon — vetettük közbe.

— Saját együttesét — hangzott a válasz — nem láthatja a közönség, de színelőadásokról mégis gondoskodtam. Július 6-án, 7-én és 8-án a budapesti Nemzeti Színház vendégszerepel a Szigligeti Színházban Dario Nicodemi Tacskó című vígjátékával. A vezető szerepeket Mészáros Ági, Könyves Tóth Erzsébet, Eöry Kató, Apáthy Imre,

Kovács Károly és Pethes Sándor játsszák, a Nemzeti Színház bemutatójának teljes együttesével. Július 4-én vasárnap érkeznek Nagyváradra s egy próbát is tartanak itt.

— S jövőre lesznek vendégszereplések? —

— Hogyne — felelte az igazgató. — Már tárgyalásban állok néhány neves budapesti színésszel és színésznővel s előreláthatólag ismét sor fog kerülni Bulla Elma, Dayka Margit, Szörényi Éva és Szilassy László fellépésére.

Megkérdeztük az igazgatót, hogy hová szerződtek a távozó tagok?

— Erre vonatkozólag nem tudok feleletet adni. Tudomásom szerint Hotty Éva Szatmárra szerződött, Mártly Vera és Benkő Béla Kassával és Péccsel Daniss Győző pedig Szabadkával áll tárgyalásban.

Bucsuzunk Putnik Bálint igazgatótól és sok sikert kívánunk társulatának Hódmezővásárhelyen is.

BALLAY SÁNDOR

Feltűnően eredményes munkát végzett az elmúlt évben a városi Közjóléti Szövetkezet

Ipari, kereskedelmi, ruházati építési kölcsönökkel sietett a rászorulóknak segítségére. Hankovics György igazgató nagy hozzáértéssel vezeti a Szövetkezetet

Nagyvárad, július 1. Megírtuk, hogy a városi Közjóléti Szövetkezet hétfőn tartotta rendes évi közgyűlését. Az ezalkalmmal előterjesztett igazgatói jelentés számos érdekes adatot tartalmaz a szövetkezet 1942. évi működéséről, amely az első teljes esztendő volt megalakulása óta.

Az Országos Népi- és Családvédelmi Alap erre az évre 1 millió 131 ezer 233 pengő forgatókét bocsájított a városi Közjóléti Szövetkezet rendelkezésére. Nem nagy ez az összeg Nagyvárad támogatására érdemes csekélyes családai számára, de az ország területén 92 me-

gyei és városi közjóléti szövetkezet működik hasonló célkitűzéssel s ezt megfontolva, már jelentősnek kell tekinteni ezt az összeget, amelyet Nagyvárad kapott és amelyet üzletterv alapján használt fel a szövetkezet.

Bár a Közjóléti Szövetkezet a kereskedelmi törvények szerint működik, a támogatásra szoruló csekélyes családok kölcsönökkel való megsegítésénél nem a szokásos üzleti módszerek szerint jár el, hanem környezettanulmány útján állapítja meg, hogy melyik család érdemes a támogatásra.

362 család részesült kölcsönökben az elmúlt évben

Ilyen alapon az 1942. évben 362 család részesült megsegítésben 200—3500 pengős kölcsönökkel, amelyek visszatérítési határideje 1—2 és fél év. Nagyobb összegeket fordítottak a következő célokra:

27 család kapott kisipari kölcsönt 20.950 pengő értékben.

32 család kiskereskedői kölcsönt 24 ezer 649 pengő értékben.

83 család másjellegű kölcsönt 39.424 pengő értékben.

Ezek legnagyobb részét a családvédelmi házak juttattottjai kapták bútorra, ágyneműre, konyhafelszerelésre, ipari eszközökre, mint varrógép stb.

Azonkívül az állattartások során 7 család kapott 11 lovat 7670 pengő értékben, 17 család 18 tehenet 14.125 pengő értékben és 5 család 9 sertést 7500 pengő értékben. Ezek az összegek csekélyeknek mutatkoznak, aminek az a magyarázata, hogy a szövetkezet mindjárt az év elején előnyös feltételek mellett tudta az állatokat megvásárolni.

Nagyarányu tevékenységet fejtett ki a szövetkezet cipőre, ruhára való törlesztéses kölcsön folyósításában. Ilyen megsegítésben 64 család részesült. Ezenkívül 12 család kapott háztartozási köl-

csönt 8254 pengő értékben és 60 család összesen 7.549 pengőt gyümölcsfajtelepítési céljaira.

Házépítés 596 ezer pengő értékben

Legnagyobb jelentőségű azonban a városi Közjóléti Szövetkezet házzépítési akciója volt. Ennek során 55 család kapott házat 569 ezer 400 pengő értékben. A házak értékét a juttatottak harminc év alatt kötelesek visszatéríteni.

Érdekes, hogy a két ONCSA telepen elhelyezett 55 család 393 lelket számlál s ezek közül 340 a gyermek.

A szövetkezet gazdasági tevékenységét is folytatott a szentandrási és a nagyürögdi gazdaságban, amelyet azonban január elsejétől kezdve a város gazdasági hivatala vett át. Az elmúlt évben 9365 munkanap alatt 33.754 pengő napi-számot fizetett ki.

Figyelemreméltó még az igazgatóság jelentésének az a része, amely a szövetkezet árukészletére vonatkozik. Raktárában 1942 elején 1026 kiló talpbőr és felsőbőr, 4888 cipő, 2596 alsónemű, 1208 felsónemű, 957 kötöttkötőt, 1760 méter vászon és 2434 méter szövet volt,

amiből igen kedvezményes feltételek mellett juttattak árut szegény családoknak.

Megállapítható ezekből az adatokból, amelyek a terjedelmes jelentésnek csak kiszakított részletei, hogy a városi Közjóléti Szövetkezet, amelyet Hankovics György ügyvezető igazgató nagy ügyhuzgalommal és hozzáértéssel vezet, az elmúlt üzleti évben a kezdet nehézségei ellenére is igen nagy tevékenységet fejtett ki, amelynek eredményei a jövőben előreláthatólag még fokozódni fognak.

Kedvezményes havi bérletjegyet kapnak a munkahelyüktől távol dolgozó alkalmazottak

A Magyar Országos Tudósító jelenti: A MÁV igazgatósága jelenti: Az állandó lakheleyn kívül lévő magánvállalatoknál rendszeresen, vagyis élethivatásszerűen foglalkoztatott magánalkalmazottak, munkások és tisztviselők részére, nemre, korra és fizetésre való tekintet nélkül kizáróan a hivatal székhelyére, illetve munkahelyére való rendszeres, vagyis naponkénti utazás céljaira július 1-től ugynevezett kedvezményes áru havi bérletjegyeket rendszeresítettek. E feltételek fennforgása esetén illeti meg a kedvezmény a közalkalmazottakat, tisztviselőket és munkásokat, az esetben is, ha feláru jegyváltásra jogosított arképes igazolványra, illetve feláru havibérletjegy váltására nem jogosultak, végül igényjogosultak a nem hivatalos állományú katonák, valamint a közintézmények, köztisztviselők és közalapítványok alkalmazottai. A kedvezményes bérletjegyeket 80 kilométerig adják.

Elfogadták a Rimanóczy-fürdő és szálloda házikezelésbe vételére vonatkozó javaslatot

Érdekes vita a városi törvényhatósági bizottság ülésén a különmunkedíjakról

[Nagyvárad.] A városi törvényhatósági bizottság június 30-án délután 5 órai kezdettel közgyűlést tartott, amelyen Hlatky Endre főispán elnökölt.

A tárgysorozat második pontján dr. Imrik László aljegyző részére javasolt különmunka általános ügye szerepelt s e kérdéshez Arvay Árpád országgyűlési képviselő bizottsági tag szólott hozzá. Megállapította, hogy dr. Imrik László valóban megérdemli ezt az általányt, mert a városi gazdaságok vezetésével igen nagy munkát végez, amivel a fizetése alig áll arányban. Egyben azonban leszögezte a felszólaló, hogy a különmunka általányok rendszerre kezd válni, de ez a rendszer csak abban a formában fogadható el, hogy csak a vitathatatlanul érdemes köztisztviselők, akik erre tényleg társzolgnak, kapjanak ilyen fizetéstöbbleteket.

— Ezzel szemben — mondotta Arvay Árpád — itt van például Hergár Viktor műszaki tanácsos esete. 1942 december elsejével nevezték ki Nagyváradra s ettől kezdve folyósították is a fizetését. De szolgálta csak március 8-án léphetett, mert közben be kellett vonulnia katonának. Szerencsére a városnak sikerült a felmentését kieszközölnie... Alig kezdte meg azonban működését, már április 19-én szabadságra ment s május 5-ig távol volt hivatalától. Közben a törvényhatósági bizottság közgyűléssel, április 30-án havi 200 pengő különmunka általányt szavaztatott meg magának január 1-ig visszamenőleg, tehát arra az időre, amikor nemcsak, hogy nem végzett külön munkát, hanem egyáltalán nem dolgozott.

Hlatky Endre elnök itt figyelmeztette a felszólalót, hogy ez az ügy nem tartozik a tárgyhöz, mert Hergár Vilmos különmunka általányának ügyét annakidején a közgyűlés letárgyalta. Arvay Árpád az elnök ismételt kérésére elállt a szótól.

A közgyűlés ezután egymás után, vita nélkül járult hozzá minden előterjesztéshez. Magáévá vette a polgármesteri javaslatot a Rimanóczy-szálloda és fürdő házi kezelésbe való vételére vonatkozólag, helybenhagyta azt a kisgyűlési határozatot, hogy a fürdő és a szálloda átalakításának és korszerűsítésének munkálataira 120 ezer pengőt vegyen fel a várostól a Rimanóczy-alap s végül hozzájárult ahhoz, hogy a két intézmény vezetőjének megfelelő tiszteletdíj állapítsák meg.

A közgyűlés ezután elfogadta a városi zeneiskola tandíjainak felemelésére vonatkozó javaslatot, megállapította az állami óvodai gondnok tiszteletdíját, hozzájárult az előterjesztéshez, amely a Szent László Járványkórház állami kezelésbe való vételével kapcsolatban a várost terhelő 100.000 pengős hozzájárulás céljából kölcsön felvételét javasolja, azonkívül különböző munkálatok vállalatba adásához járult hozzá a közgyűlés, a polgármesteri javaslatnak, illetve a kisgyűlési határozatnak megfelelően.

Hosszabb vita a város csatorna- és vízművének üzemi szabályrendelete körül keletkezett. A felszólalók egy része méltánytalannak mondotta, hogy a csatornahasználati díjakat az amugy is súlyos adókkal terhelt háztulajdonosokra róják ki a másik fel fogás viszont megoldhatatlannak minősítette, hogy a város a lakóktól szedje be a díjakat. A vita azzal zárult, hogy bizottságot küldtek ki,

amely a szabályrendelet kifogásolt szövegét megváltoztatta. Eszerint a csatornahasználati díjakat a háztulajdonosok szedik be és szolgáltatják be a közüzemek pénztárába. Az új szöveg azonban világossá teszi, hogy ez nem jelent jövedelmet a háztulajdonos részére s így az adóztatás alá nem eshetik.

A közgyűlés aztán elfogadta a bizottság módosító indítványát.

„Hősiesen viselkedett Czilli zászlós úr is, aki fiatal tisztjeim egyik legkiválóbbika“

Meleghangú levélben nyugtatta meg a zászlóalj parancsnoka megsebesült fiatal tisztjének szüleit

Nagyvárad, július 1. Már beszámoltunk arról, hogy Czilli István székelyhídi római katolikus kántortanító fia, Tibor, aki zászlósi rangban a keleti fronton teljesít szolgálatot, a partizánokkal vívott nehéz harcokban megsebesült. A fiatal tiszt szüleit maga a zászlóaljparancsnok értesítette és nyugtatta meg meleghangú levélben. Most alkalmunk van ezt a szép levelet mindnyájunk épülésére közölni. A levél szövege a következő:

Nagyságos
Czilli Antal igazgatótanító urnak
Székelyhídi.

Tisztelettel értesítem, hogy fia: Czilli Tibor zászlós I. századparancsnok, 1943. évi május hó 26-án 16 órakor a partizánok elleni hősi harcban megsebesült. A zászlós urat a helyszínen részesítették elsősegélyben, majd rövid idő alatt a közeli tábori kórházba szállították, ahol gondos kezelés és ápolás alatt van. Az előfordulást megviselelték, de hívdó orvosai és távbeszélőn nyert értékelés szerint, gyógyulása biztosra vehető.

Kedves Igazgató úr! Nagyon jól tudom, hogy ezzel a hivatalos értesítéssel milyen fájdalmat okozok a szerető szülőknek, a kedves családnak. Nagyon jól

tudom, mert érettem és mindnyájunkért aggodniuk otthon, mindnyájunkat vár valaki.

A Mindenható kifürkészhetetlen akaratát, hogy magyar népünknek minden időben újabb és újabb vérdíjat kell hoznia a vérrrel szerzett földünkért. Az örökös küzdelem mindig hőseket emelt magasra, akiknek példája messze világított.

Hősiesen viselkedett Czilli zászlós úr is, aki fiatal tisztjeim egyik legkiválóbbika s fiatal kor ellenére, de rátermettsége folytán bíztam meg az első század parancsnokságával. Példaadómódon viselkedett a harcban s a magyar honvédekhez méltó türelemmel várja a biztos gyógyulást.

Kérem Igazgató urat kedves családjával együtt, nyugodjanak meg az Isten akaratában s bízzanak abban, hogy az Ő segítségével a gondos orvosi ápolás mielőbb vissza adja Tibor egészségét. Táborigi posta Z. 476. 1943. május 28.

Hódolatteljes kézsókömmel és szívvelyes üdvözléssel:

Siprák, őrnagy s. k.
zászlóaljparancsnok.

Hozzáfűzni valónk csak annyi: ahol ilyen tiszték állanak a fronton, ott nem lehet baj, ott a győzelem nem maradhat el.

Amerikában eltitkolják az olasz városok bombázását

Roosevelt a közeli választások miatt titkolja el repülőinek berébársáát

Rómából jelentik: A „Messaggero“ szerint az angolszász propaganda kétféle módszerrel tálalja fel az olasz városok ellen intézett terror-támadások ügyét. Amíg ugyanis Angliában a sajtó és a vezető körök egyaránt hangsúlyozzák ennek a szükségességét, addig Amerikában gondosan titkolják a dolgot. A „Messaggero“ rámutat arra, hogy Rooseveltet a közeli elnökválasztások bírják arra, hogy elhallgassa az amerikai olasz választók általában: a katolikus választók előtt bárminemű, az olasz városok pusztító bombázására vonatkozó híreket. A cenzúra munkája teljesen érvényesül ebben az esetben s ennek a következ-

ménye, hogy az amerikai lapok mélysegesen hallgatnak az itáliai városok bombázásáról, ugyancsak a rádió is. Az amerikai polgároknak, a katolikus amerikaiaknak, de különösképpen az amerikai olaszoknak nem szabad tudniok a nápolyi és livornói rombolásokról, a cagliari és grossetoi áldozatok számáról — az olasz templomok és kolostorok rombadöntéséről! Angliában ezzel szemben valósággal uszítják a közvéleményt a fasiszta olasz munkásosztály ellen. A „Messaggero“ ennek bizonyítékaként közli a semleges sajtó véleményét is. Ha Spanyolország esetleg részrehajlással volna vádolható, itt van a török sajtó

szava, amelyet senki sem vádolhat meg ilyesmivel. A török lapok egyhangulag írják, hogy az angol propaganda már több ízben bejelentette Róma meghajlását, viszont a valóságos helyzet az, hogy Olaszország sohasem fogja kitűzni a fehér zászlót az angol propaganda ijesztgetése miatt. A légitombázásokkal nem lehet megoldani ezt a kérdést — írja a „Messaggero“, s levonja a végkövetkeztetést a semleges sajtó véleményéből: szöbeszéd mit sem ér egymagában, a szárazföldi támadást nem emlegetni kell, hanem megpróbálni!

Utazásnál
a változó életmód zavarja a rendszeres emésztést. Ez émelygést, fejfájást okoz. Ne felejtse, hogy utazáshoz szükséges a jó használat.

Papirosnapok

Nagyváradon július 5, 6, 7-én lesznek megtartva. Leventéink a papiros hulladékért házhoz mennek. Fölkérjük a t. közönséget, sziveskedjenek a háztartásában levő papiros hulladékot (könyvet, folyóiratokat, újságokat) és egyéb hulladék papiros előkészíteni, hogy leventéink az átvétellel nem töltsenek sok időt. Kivánatra az A. O. K. által megállapított árat fizeti.

Nagyobb tételeknek a bejelentését az alábbi címen kérem eszközölni:
Szántay Gyula, Hlatky Endre-u. 1.

Tolvajt és orgazdákát ítélte el a törvényszék

Nagyvárad, július 1. A nagyváradai törvényszék dr. Gavallér László bírása, mint büntető egyesbíró, szerdán délután foglalkozott a lopás büntetével vádolt Bika Anna és Kun Lajosné, valamint az orgazdaság büntetével vádolt Kovács Mária és Pető Sándorné büntetésével.

A vizsgálat adatai szerint Bika Anna és Kun Lajosné háztartási alkalmazottak ugyanis kifosztották Balogh Károly csarnóházai jegyző lakását és a jegyző rokonának özvegy Mándics Istvánnak ruháit és fehéreneműjét hozzávetően 6000 pengő értékben magukkal vitték. A ruhákat és fehéreneműket azután Nagyváradon eladták Kovács Mária és Pető Sándorné itteni virágáruszonyoknak.

A most megtartott főtárgyalás során Kun Lajosné védője bejelentette, hogy védenca súlyos beteg s kérte, hogy a törvényszék ügyét különítse el. A bíróság ennek a kérelemnek helyt adott.

A bizonyítási eljárás lefolytatása után dr. Dutkay István királyi ügyész mondtotta el vádbeszédét s a vádat valamennyi vádlottal szemben fenntartotta.

Dr. Gyallay Mihály az orgazdaság büntetével vádolt Kovács Mária és Pető Sándorné védője az enyhítő körülményeket sorakoztatta fel s főként arra igyekezett rávilágítani, hogy a vádlottak nem tudhatták, hogy a felkínált áruk lopottak, tehát a vásárlásnál teljesen jóhiszeműen jártak el.

A bíróság ezután Bika Annát bűnösnek mondtotta ki a terhére rótt bűncselekmény elkövetésében s ezért 7 hónapi fegyházbüntetésre ítélte, míg Kovács Mária 30 pengő, Pető Sándornét pedig 30 pengő pénzbüntetésre ítélte.

Megkezdődött az esedékes szappanadagok kiszolgáltatása

Milyen szelvényekre szolgáltatják ki a mosó és a piperezsappant. Betürendi sorrendben számolnak el június hóról az árusításra kijelölt kereskedők

Nagyvárad thj. város polgármestere 3643—1943. szám alatti az alábbi hirdetményt adta ki:

Tudomására hozom a város közönségének, hogy július hó 1. napján a város egész területén kezdetét veszi a július hótól kezdve esedékes szappanadagok kiszolgáltatása.

A kenyérjeggyel rendelkezők a kenyérjegyek bal szélén található betűjelen szelvényekre kapják szappanadagjukat: havonként egy drb 10 dgr-os mosószappant és az egész egynegyed évre 1 drb 10 dgr-os piperezsappant. A július havi mosószappan adagot a „Zs” jelzésű, az augusztus havi mosószappant a „Z” jelzésű és a szeptember havi mosószappant a „V” jelzésű szelvényre, az egynegyedévi piperezsappant pedig az „A” jelzésű szelvényre adják ki az igényjogosult fogyasztóknak.

A gabonaellátottak, vagyis a kenyérjeggyel nem rendelkezők, továbbá a magasabb szappanadagra jogosultak, mint: két éven aluli gyermekek, orvosok, fertőző betegek és egészségügyi személyzet részére a szappan-pótjegyek kiadása július hó 10—20. napjain fog megtörténni, a később megállapítandó és közötteendő beosztás szerint.

Július hóban kivételesen az augusztus és szeptember havi mosószappan adagok is kiszolgáltathatók a fogyasztó kérésére és a készletek határain belül, az illető hónapnak megfelelő szappan-jegy szelvények, illetőleg szappan pótjegyek ellenében.

Jelen hirdetmény megjelenése után az „U” betűjelen szelvényekre, valamint a június havi mosószappan

pótjegyekre piperezsappant kiszolgáltatni nem szabad.

Felhívom a város területén működő, szappanárúsításra kijelölt fűszer, szatós és vegyeskereskedőket, ugyancsak az illatszertárosokat és gyógyszer kereskedőket, hogy az alábbi feltüntetett beosztás szerint, július hó 1., 2., 3. és 5. napjain feltétlenül jelentkezzenek a városi Közélelme-

zési Hivatalban, a június havi szappanelszámolás megejtése végett.

Az elszámolás megtörténte után június havi és korábbi mosó- és piperezsappan jegyek be nem válthatók, mert ezeket a Közélelmezési Hivatal sem fogadja el feuti határidő után a kereskedőktől elszámolásra.

Az elszámolás elmulasztása a további szappanelszámolástól való azonnali kizárást vonja maga után.

A szappanárúsítók elszámolásának sorrendje:

1943 július 1-én A—F betű, július 2-án G—L betűvel, július 3-án M—R betűvel, július 5-én S—Z betűvel kezdődő nevűek.

(Jelen hirdetményt június 30-án délután vettük kézhez. Szerk.)

Megállapították a tej, a sertés és a zsir beszolgáltatásának idejét és módját

Saját szükségletre csak igazolvány alapján lehet sertést vágni

A beszolgáltatási köteleesség teljesítésébe beszámítható termények és termékek forgalmát a közellátásügyi miniszter most sorra szabályozza. Ezúttal a tej és tejtermékek, valamint a sertés és a zsiradék beszolgáltatására és forgalmára vonatkozó rendelet került nyilvánosságra.

Az első rendelet értelmében a termelőknek július 1-től kezdve a beszolgáltatásra ezant tejet a közellátásügyi miniszter által feljogosított tejparos, vagy a hatóság által feljogosított fogyasztó részére kell eladni. A nevét, telephelyét a Tej- és Tejtermékforgalmi Központ közli a területileg illetékes közellátási kormánybiztosnál, aki gondoskodik azok néveorának a községi előljáróság útján történő közhírré tételéről. Azokban a községekben, városokban, ahol a tej, tejtermékek átvételére kijelölhető tejpa-

ros, kereskedő nincs, a tejet vagy tejterméket elsősorban az igényjogosult fogyasztók szükségletének kielégítésére kell fordítani. Az ezután fennmaradt tej mennyiség átvételére a központ csak akkor köteles, ha felajánlás folyamatos és a felajánlott tej mennyisége naponként legalább 50 liter.

A beszolgáltatási rendelet egyik pontja aként módosul, hogy zsirbeszolgáltatási köteleességet tejbeszolgáltatással is lehet teljesíteni. A zsirbeszolgáltatási köteleesség teljesítésére a gazdálkodó részéről beszolgáltatott tej minden literjének 1.40 buzaegységéből 0.10 egységet kell a zsirbeszolgáltatási köteleességteljesítésébe beszámítani. A tejbeszolgáltatási köteleesség teljesítésére elsősorban tejet kell beszolgáltatni, de ha a tejeszállítás akadályba ütközik, tej helyett tejtermék beszolgáltatásnak engedélyezése kérhető a központtól. A felajánlott és átvett tejet a beszolgáltatási köteleesség teljesítésére csak abban az esetben lehet beszámítani, ha az teljes tej, a tejterméket pedig akkor, ha azok zsirtartalma vajnál legalább 80, tejszínnél legalább 32, tejfelnél legalább 16, juhgomolya esetén pedig a száraz anyag legalább 45 százalék.

A rendelet kimondja, hogy tejtermékeket a készítés helyén kívül csak országossá kijelölt tejparos hozhat forgalomba. Tejet vagy tejterméket július 15-től az ország egész területén a termelés helyén kívül csak a központ helyegzőjével ellátott szállítási igazolvánnyal, vagy fuvarlevéllel szabad szállítani. Ha a termelő közvetlen fogyasztók részére szállít tejet, vagy tejterméket, az értékesítés helye szerint illetékes községi előljáróság részéről kiállított utalvány szelvénye szolgál szállítási igazolvánnyal. Östermelő a gazdaságában termelt tejet saját háztartása szükségletének fedezésére lakóhelyére szállíthatja. Az igényjogosult fogyasztó hatósági tejjelátása vagy a tejparosnál, illetőleg viszonteladónál beváltható jegy, vagy közvetlenül a termelőnél beváltható tejjelutalvány alapján történik.

A sertés és zsir beszolgáltatása

A sertés és zsiradék beszolgáltatását és forgalmát szabályozó rendelet kimondja, hogy a gazdálkodó a zsirbeszolgáltatási köteleesség teljesítésére ezant hizott sertést 1944 február 29-ig köteles a vásár-

lásra jogosított személynek vételre felajánlani, illetve szállításra lekötöni. A zsir, vagy a szabadszállítási beszolgáltatási köteleesség teljesítésére ezant minden egyéb zsiradék és sertés 1944 június 30-ig hármikor felajánlható a vásárlásra jogosult személynek. Ha a nyilvántartó hatóság megállapítása szerint a gazdálkodó a zsirra vonatkozó beszolgáltatási köteleességének csak előreláthatólag úgy tud eleget tenni, ha hizott sertést szolgáltat be és a gazdálkodó sertések birtokában van, a hatóság felszólítja, hogy hizott sertést szolgáltatasson be, vagy későbbi szállításra kössön le. Meghatározott esetben soványsertést is be lehet szolgáltatni. A beszolgáltatási köteleesség teljesítésére ezant sertéseket a gazdálkodó a vásárlásra jogosított kereskedőnek az állatforgalmi központnak, értékesítési utalvány alapján bérhizaltatónak sertésvásárlási engedéllyel rendelkező személynek felajánlhatja, illetve eladhatja. A beszolgáltatásra ezant zsiradékot a községi zsirgyűjtőnek kell átadni.

A rendelet értelmében a gazdálkodó saját háztartási és gazdasági szükségletére sertést csak a községi előljáróság által kiállított vágási igazolvány alapján vágthat le. A kényszerlevágásban levágott sertést, amennyiben az arra alkalmas, közfogyasztásra kell bocsátani. Továbbtartásra, vagy hizalásra szolgáló sertés vásárlásra engedélyt kizárólag a gazdálkodók részére a közellátási kormánybiztos a közellátási miniszter által meghatározott területre megszabott keretben adhat. Az engedély másolatát meg kell küldeni a vásárlásra jogosult nyilvántartó hatóságnak, amely a gazdanap 13-ik táblázatában minden engedélyezett malac után 300 buzaegységet és minden engedélyezett süldő után 380 buzaegységet bejegyz. A malacra szóló vásárlási engedély 20—40 kg-os, a süldőre szóló engedély 41—60 kg-os sertésnek a beszolgáltatási köteleesség teljesítésébe beszámítás mellett történő vásárlásra jogosít. Az eladó köteles a vásárlási engedéllyel 45 napon belül saját nyilvántartó hatóságánál jelentkezni. Ha az említett határidő alatt a vásárlási engedéllyel 45 napon belül saját nyilvántartó hatóságánál jelentkezni. Ha az említett határidő alatt a vásárlási engedélyt nem mutatja be, az eladást beszolgáltatási köteleességének teljesítésébe nem szabad beszámítani.

Milyen munkalehetőségeket kínál a Munkaközvetítő?

A nagyvárad m. kir. állami Munkaközvetítő Hivatal (Szilágyi Dezső utca 28 telefon 25—76) jelentése az 1943. évi június hó 30-án kelt kimutatása szerint, az elmúlt héten elhelyezett 39 egyént.

Jelenleg foglalkozást kaphatnak: 2 bádogos, 1 cipész, 3 gyári munkás, 1 kereskedelmi alkalmazott, 25 napszámos, 3 gyári munkásnő, 3 kefékötő (gyári munkásnő), 2 bejárótakarító, 1 mindenes szakácsnő, 3 mindenes leány.

Foglalkozást keresnek:

11 ipari szakmunkás, 21 gyári és egyéb segédmunkás, 1 kereskedelmi alkalmazott, 4 kifizető-szolga, 7 bejárótakarító, 23 mindenes leány, 2 mindenes szakácsnő.

Betöltendő tanonc helyek:

2 bádogos, 1 lakatos, 1 kereskedő.

Foglalkozást kereső tanoncok:

1 géplakatos, 1 cukrász.

Kávéházakban és vendéglőkben kérjük a MAGYAR LAPOK-ot.

Egyszerűsíteni fogják a jövőben az értelmiségi alkalmazottak bejelentését

Aki zsidó alkalmazottat nem tart, mentesül a bejelentési kötelezettség alól

Az érvényben lévő rendelkezések szerint minden évben kétszer és pedig január 31. és július 31-én kell az értelmiségi kormánybiztoságnál bejelenteni az értelmiségi alkalmazottat, feltüntetve az időközben beállott változásokat. A kormánybiztos a bejelentési kötelezettséget a jövőben egyszerűsíteni szándékozik és ebben az ügyben tárgyalásokat folytatott a különböző érdekképviseletekkel. A tervezet szerint az egyszerűsítés után a bejelentésben a zsidó alkalmazottaknak csupán számát kell majd feltüntetni. A keresztény alkalmazottakat a jövőben is névszerint külön-külön és javadalmazásukat is egyenként kell feltüntetni. Mivel a kormánybiztoság által megállapított arányszámot már el kellett érni, tehát ezenfelül zsidó alkalmazottakat már el kellett bocsátani, a jövőben az arányszám megváltoztatása zsidók javára nem történhetik meg. Az megtörténhetik, hogy egy keresztény alkalmazott elbocsátásával a zsidók számaránya átmenetileg nagyobb, ilyen esetben azonban haladéktalanul gondoskodni kell a számarány helyreállításáról. Azok a kereskedők, akik zsidó alkalmaz-

ottat nem tartanak, a jövőben nem eene bejelentési kötelezettség alá. A tervezet szerint ezant külön kell bejelenteni a kereskedelmi alkalmazottakat és az utazókat. Utazónak értelmiségi szempontból azt kell majd tekinteni, akinek jövedelme nagyrészt ügynöki jutalékból származik. Az egy-egy alkalommal foglalkoztatott személyeknek juttatott tiszteletdíjakat egyösszegben kell feltüntetni és nem kell feltüntetni, hogy az illető hányszor volt foglalkoztatva. A terv szerint a kereskedésben alkalmazott családtagok bejelentési kötelezettségét is eltörlik. A vállalatoknál a bejelentés eddig külön történt az irodában és külön a telepen foglalkoztatott alkalmazottakról. Ez a különálló bejelentés csak akkor történhetik, ha úgy az irodában, mint a telepen megvan a kormánybiztoság által meghatározott arányszám, ellenkező esetben egységes bejelentést kell tenni. Ezek a változtatások csak a jövő évben lépnek érvénybe, most július 31-én még az eddgi rendszer szerint kell az értelmiségi alkalmazottakról szóló bejelentést megtenni. (Magy. Tud.)

Kormányrendelet jelent meg az árak, fizetések, munkabérek egységes emeléséről

Emelkedett a cukor, só, szesz, ecet, dohány és gyufa ára

Családvédelmi szempontok érvényesülnek a rendeletekben

(MTI.) A Budapesti Közlöny csütörtöki száma a rendeletek hosszúságát tartalmazza, amelyek többi között az árakat, fizetéseket és béreket szabályozzák. A kormány azért tette közzé egy időben a rendeleteket, hogy az új ár, bér és fizetési színvonal kialakításában az összhangot és egyöntetűséget biztosítsa és az összhangot kifejezésre juttassa, mert csak így nyújt lehetőséget az új árszínvonal állandósítására. A rendelkezések keretében a közalkalmazottak illetményei és családi pótléka, valamint a nyugdíjasok, özvegyek és árvák járandóságai is szabályoztatnak. A közalkalmazottaknak a háborus különmunka általánnyal összevont fizetése 20 százalékkal lesz nagyobb és a családi pótlék a fizetési javadalmaknak megfelelően emelkedik. Fenntartja a rendelet azt az eddigi rendelkezést, hogy az újszülöttek után elsőzben a felemelt családi pótlék ötszörös összege folyósítandó. A jövőben az a közalkalmazott, vagy nyugdíjas, aki hadiárva fogad örökbe, vagy hadiárva gyermeke neveléséről gondoskodik, családi pótlékban részesül, illetve annak kifizetése engedélyezhető akkor is, ha a gyermek nincs vérrokonságban az örökbefogadókkal. Családvédelmi szempontból nagy jelentőségű az az intézkedés, hogy az atyátlan árva után fizetett nevelési járandóság a családi pótléknál kevesebb nem lehet. Ez az összeg a hősihalált halt alkalmazott árvájánál a családi pótlék összegének másfélszerese, szülőtlenné válásánál ennek kétszerese emelkedett. A nyugellátás terén lényeges újítást jelent a rendelet, mert a közalkalmazottak újonnan megállapított fizetését veszi a nyugellátás kiszámításának alapjául.

A magánalkalmazottak fizetésének rendezése

A magánalkalmazottak fizetésének újabb szabályozásáról szóló rendelet hatálya kiterjed az ipari (kereskedelmi) bányá és kovóművekben, üzemekben és a rendelkezésben felsorolt egyéb vállalatoknál, úgyszintén az általában keresetszerűen folytatott vállalatoknál, foglalkozásokban, irodákban alkalmazott magántisztviselőkre. A rendelet a magánalkalmazottak járandóságát emeli és egyben rögzíti. A munkaadó köteles a rendelet hatálya alá eső munkavállalójának úgynevezett alapfizetését megállapítani. Az alapfizetés alapján kiszámított járandóság, úgyszintén a túlóra díjazás és az esetleges vasárnapi pót-

díjak után fizetési pótlékot kell fizetni. A fizetési pótlék mértéke az ország egész területén egységesen az alapfizetésnek megfelelően nyer megállapítást. A fizetési pótlék a korábbi rendeletekben már megállapított 30 százalékos figyelembevételével 4000 pengőig terjedő alapfizetés után a 60 százalékot, 8000 pengőig

Segédek és tanoncok munkabére

Az ipari (kereskedelmi) bányá- és kohóművekben, üzemekben és a rendelkezésben felsorolt egyéb vállalatoknál foglalkoztatott iparos és kereskedő segédek, tanoncok és hasonló munkavállalók munkabéreinek újabb szabályozásáról kiadott rendelet értelmében a munkaadónak meg kell állapítani a munkavállaló úgynevezett munkabérét. Az alaphár az eddigi törvényes bérpótlékot általában 30 százalékos mértékben emeli, június 30-án érvényben volt járandóság 77 százaléka. Az alaphár alapján

terjedő alapfizetés után az 55 százalékos mérték nem haladhatja meg. A 8000 és 24.000 pengő közötti fizetési csoportoknál a pótlék legfeljebb 4400 pengő lehet. A 24.000 és 28.400 pengő közötti fizetési csoportnál a pótlékot úgy kell megállapítani, hogy az az alapfizetést 28.400 pengőre egészítse ki.

kiszámított járandóság, úgyszintén a túlóra díja és az esetleges vasárnapi pótdíjazás után bérpótlékot kell fizetni. A bérpótlék a hadiüzemekben 60 százalékos, egyéb üzemekben a munkaadó a bérpótlékot 50 százalékos mértékben emelheti fel. A munkabér általános rendezése kapcsán természetszerűleg újból szabályozták a mezőgazdasági munkabérek is. A magánalkalmazottak nyugellátásának és a munkások nyugbérének újabb szabályozására vonatkozó rendelkezések rövidesen szintén megjelennek.

Fényüzési és élvezeti cikkek megadóztatása

A Budapesti Közlöny csütörtöki számában rendeletek jelentek meg, amelyek intézkednek a nem tételes, tehát nem százalékszerűen megállapított adók, valamint a tarifák, illetve egyéb állami, illetve közületi bevételek összehangolásáról az új árszínvonalal. A bevételek fokozásánál a kormány elsősorban a fényüzést, illetve az élvezeti cikkeket kívánta megterhelni. Ezeknek a szempontoknak megfelelően emelkedett a mozijegy adója, a szesz, az ecet, az ecetsav, az élesztő eladási ára, úgyszintén a dohánygyártmányok ára. A dohányár emelkedése az olcsóbb fajtáknál kisebb, mint a jobb minőségűeknél. Növekedett az ásványolaj, az izzólámpa fogyasztási adója és megszünt a totalizátor forgalmi adómentessége. A legtöbb vendéglátó üzemből július 15-től a vendégek által fizetett összegekről pontos adatokat kell kiállítani és a rendelet értelmében járó illetéket ez után le kell róni. Emeli a kormány a bor és kisebb mértékben a hús adóját. A bor fogyasztási adójának felemelése nem érinti a szőlősgazdák saját fogyasztásra szolgáló bor adójánál biztosított 50 százalékos kedvezményt és a magas húsfogyasztási adó mellett is megmaradt a magán személyek által saját házi szükségletre eszközölt vágás adómentessége. A közszükség-

leti cikk számba menő áruk közül csupán a cukor ára emelkedett nagyobb mértékben. Tudvalevő, hogy a cukor ára az 1938 évi esákkentés óta nem emelkedett, ezzel szemben a cukorrépa beváltási ára lényegesen drágult. A cukor árát az államkincstár csak igen nagy áldozattal tudta

Tömegforgalmat lebonyolító helyiségek forgalmának légvédelmi készültség alatti korlátozása

Az ellenség légitelvékenységéhez mérten és a készültség fokozása szerint kell a korlátozó intézkedéseket életbeléptetni

A Budapesti Közlöny július 2-i számában megjelent a honvédelmi miniszter rendelete tömegforgalmat lebonyolító helyiségek és helyek forgalmának, valamint tömegmegmozdulásának légvédelmi készültség alatti korlátozásáról. A rendelet értelmében például a kerthelyiségek, szabadban lévő zárt szórakozó helyek, sportpályák, iskolák stb., valamint szabadban és zárt helyen tartott tömegmegmozdulásait honi légvédelmi készültség idején az ellenség légi tevékenységéhez mérten a készültség fokozása szerint korlátozni kell. A korlátozási intézkedések végrehajtá-

bizosítani. A közszükségleti cikkek között is biztosítani kell a harmóniát. A cukor árának emelésével kapcsolatban a mesterséges édesítőszer ára is emelkedett. A háboru kitörése óta elsőzben került sor a só jövedék, a vámhivatali raktáridő és a vámkezelési illeték felemelésére, továbbá a gyufa árának megváltoztatására. Módosult a földadó kulcsa is. A helyes arány helyreállítása végett az 1944. évi földadó kulcs a kataszteri tiszta jövedelem minden arany koronája után 40 pengő lesz, míg az állami pótdadó új kulcsa 25 százalék.

Hatalmas energiamennyiség nyerhető a szél erejének kihasználásából

A Német Technika Házában Dietrich igazgató érdekes előadást tartott a szél erejének kihasználásáról. A szél erejét a jövő kifogyhatatlan erőforrásának nevezte. Ugyanis a széllel idővel a tartalékok eltűnésével lehet számítani, míg a szél ereje eddig nem nyert kellő kihasználást. Míg pl. a szén kihasználási lehetősége csupán 10—15 százalék, a szél erejéből rendelkezésre álló energiamennyiség 860 millió KW órára tehető. Felhasználása kétféleképpen és pedig talajszelerművek vagy magaslati (250—300 m) szelerműtelep segítségével történik. A talajszelerművek egész kicsinyek és 5—10 KW részére épülnek, a magaslati szelerműtelepekre azonban nagy jövő vár. 3000—40.000 KW részére építik, a hajtókerekek átmérője kb. 150 méter. Ezen szelerműtelepek jelentősége abban áll, hogy a szél ereje nem kerül közvetlenül felhasználásra, hanem először árammá alakítják át és így nyer azután alkalmazást. (MNK.)

A KORONA Filmszínház értesíti a t. közönséget, hogy július 1-től kezdődőleg nem tart 3 órás előadást. Pénztárnyitás 4 órakor.

Csütörtökön és pénteken:

KÉT FOGOLY

Bajor Gizi, Jávor Pál, Csontos Gyula, Rajnay Gábor

Előíratja-e a férj a házirendet feleségének?

A Magyar Tudósító jelenti: Egy tisztviselő ellen felesége válopert indított. Keresetében hosszú sorokon át panaszkolta el férje hibáit, így többek között, hogy mennyire másképpen viselkedik a házirendben, mint a jegyesség alatt, továbbá nem gondoskodott megfelelően az eltartásáról, még az ennielőt is szűken mérte, ezenkívül házirendet írt elő, amelyet be kellett tartania. Ebben a házirendbe írta be az időbeosztást és a háztartási pénzt beosztást. A Kúria Kerekes István tanácsa, amely a perben végső fokon döntött, ezeket a pánaszokat alaptalannak találta. Az ítéletben a Kúria hivatkozott a férj vallomására, amely szerint a házirendet, illetve a napirendet felesége maga készítette és ő csak tanácsadással szolgált. A legfelsőbb bíróság kimondotta, hogy ha a napirendet a férj maga készítette volna a háztartási teendők kellő beosztására és irányítására, még ez sem lenne sérelmes a feleségre, mert az asszony a férj által becsatolt egyik levélben maga hivatkozott arra, hogy a háztartási teendőiben még tanításra szorul és gyakorlatra van szüksége. Az asszony másik súlyos panaszának bizonyítására, amely szerint a férj kellő élelmiszerrel sem gondoskodott, becsatolta a hentes számlát. Ezzel kapcsolatban a Kúria arra az álláspontra helyezkedett, hogy a rendszeres táplálkozás szükségleteit nemcsak a húsmelekek, hanem az élelmiszerek egész sorozata szolgálja, tehát az egyházi házfogyasztás értékét tanúsító hentes számla nem alkalmas annak bizonyítására, hogy a férj a feleséget éhezette, koplaltatta volna és a háztartási pénzzel fukarkodott.

Felhívás a bortermelőkhöz és kereskedőkhöz

Nagyvárad thj. város polgármestere 20.389/1943. II. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Értesítem az érdekelteket, hogy a m. kir. pénzügyminiszter 1943. évi 1800. P. M. számú rendeletével a bor- és hús-fogyasztási adó, valamint a sör- és szesz-fogyasztási adópótlék tételeit a rendelkezéshez mellékelte Árszabásban feltüntetett összegekben 1943. évi július hó 1-től kezdődő hatállyal újból megállapította.

Felhívom a bortermelőket, az ital-mérőket, a szesz- és bornagykereskedőket, a rum- és likörgyárakat, továbbá a sörlerakatekat, hogy az 1943. évi június hó 30-ki kézleiteiket a városi fogyasztási adóhivatalban szemlelveik, illetve raktárkönyveik lezárása végett legkésőbb 24 órán belül jelentsék be.

Figyelmemet az érdekelteket, hogy a fogyasztási adóhivatal a bejelentések valóságát a helyszínen ellenőrizni fogja.

Nyári munkaidő-beosztás a városi hivatalokban

Nagyvárad, július 1. A polgármester július elsejével megváltoztatta a városi hivatalok munkaidő-beosztását, hogy a tisztviselők a délutáni órákat jobban fel tudják használni nyári üdülésre. Ezzerint a hivatalos órák az eddigi reggel 8 óra helyett fél 3 órakor kezdődnek és az eddigi fél 3 óra helyett 2 órakor végződnek.

Három havi fogházzal végződött az évtizedes családi háborúság

Miért nem tudott összeférni idős Kocsis Gábor egyetlen fiával?

Nagyvárad, július 1. Évtizedek óta tartó családi háborúság végső epilógusa játszódott le szerdán délelőtt a nagyváradai törvényszék előtt. A vádlott ifj. Kocsis Gábor biharvajdai gazda, aki úgy fültövön vágta édesapját, id. Kocsis Gábort, hogy 20 napon túl gyógyuló sérülést szenvedett. A fiú ellen ezek után felmenő ágbeli rokonon elkövetett súlyos testisértés címén indult eljárás.

A bíróság ebben az ügyben egyszer már tartott tárgyalást, akkor azonban a védelem több újabb tanu kihallgatását kérte annak igazolására,

hogy id. Kocsis Gábor kötekedő öszszeférhetetlen ember, akinek a községben számos haragosa van. A bíróság a bizonyítási eljárás kiegészítésére vonatkozó kérelemnek helyt adott s az újabb tárgyalást június 30-ra tűzte ki.

A most megtartott folytatólagos főtárgyaláson dr. Gallér László, egyes bír. előző is a vádlott és a sértett jegyzőkönyvbe foglalt vallomását olvassa fel. A jegyzőkönyv adataiból megdöbbentő családi viszálykodás drámai fejezetei bontakoznak ki:

„Harminc évig dolgoztam az apámnál“

Harminc évig dolgoztam az apámnál — hangzik ifj. Kocsis Gábor vallomása — s az öreg úgy kezdte, mint a legutolsó bérését Mikor aztán meg-nősültem 4.000 kvadrát földet kaptam ugyan tőle, egy alkalommal azonban tudomásomra jutott, hogy ezt a földet is el akarja adni, sőt talán már el is adta. Ekkor felkerestem az apámat és kérdőre vontam, hogy miért adja el a földet a talpam alól?

„Mert az enyém“ — válaszolta erre az édesapám, akinek szemére vetetem, hogy én műveltem meg a nehezen termő, alig értékesíthető földet s ezalatt az idő alatt, amíg a magaménak hittem, 60 szekér trágyát hordtam rá. „Hát ha hordtal trágyát rá, hord el róla“ — felelte apám. Erre aztán arculágtam, de nem hiszem, hogy húsz napig kezelték volna emiatt.

Idős Kocsis Gábor vallomása

Id. Kocsis Gábor viszont a következőket vallotta:

A fiammal a rossz viszony akkor kezdődött, amikor feltört egy pincét és emiatt le is fogták még a román uralom alatt, úgyhogy alig bírtam kiszabadítani. Adtam neki földet bőven, ő azonban mindig többet követelt.

A fiú itt megjegyezte, hogy az öreg összeférhetetlen ember, a hitét is elhagyta. Erre az öreg ezeket mondja még:

— Igaz, hogy kitértem a hitemből,

mert a papné „kiskorunak“ nevezett. Igaz az is, hogy a feleségem nincsen otthon, asszonyokat viszek haza, ehhez azonban a fiamnak semmi köze.

A bíróság békítési kísérletére az öreg ezeket mondja:

— Ha kibékülnék vele, csak addig tartana, amíg kimegyünk a szobából.

Arra a kérdésre, hogy kívánja-e a fia megbüntetését így válaszol:

— Nem kérek mást, csak azt, hogy ha bűnös a fiam, bűnhődjön.

Mindenkit magára haragított idős Kocsis Gábor

A bíróság ezután dr. Beöthy Konrád egyetemi rendkívüli tanár, törvényszéki orvosszakértő véleményét olvassa fel. Ebből kiderül, hogy a fiú ütése következtében id. Kocsis Gábor dobhártyája berepedt és a sérülés húsz napon túl gyógyult.

A három jegyzőkönyvi vallomás ismertetése után a bíróság a védelem tanuit hallgatta ki.

Virág Lajos református lelkész elmondotta, hogy id. Kocsis Gábor, amíg át nem tért az unitárius hitre, a község vezető presbíttere volt. Mint ilyen nagy tekintélynek örvendett, ő azonban állandóan kötekedett, különösen a vezetőségi tagokkal, úgyhogy sorban mindenkit magára haragította.

— Hallottam — vallja a lelkész — hogy az elődemenel is rossz viszonyban élt, sőt a faluban azt suttogják, hogy az elődóm előtti református lelkész, aki öngyilkos lett, ő kergette a halálba. Ez persze csak szóbeszéd.

— Igaz-e, kérde a bíróság, hogy az öreg, aki olyan rossz ember, még harangokat is vett a templomnak?

— Harangokat vesznek — mondotta megfontoltan a lelkész — mert abba belevésik az ajándékozó nevét

is. Jobb lett volna, ha az iskola és a lelkészlak rendbehozataláról gondoskodik.

Ifj. Kocsis Gáborról őt mindenki így mond

Ifj. Kocsis Gáborról viszont csak jót tud mondani a fiatal lelkész s en-

Áruelvonás címén büntették meg a henteset, aki csak délután akarta kiszolgálni a detektívet

Akkor is fennáll a vétség, ha a vevőnek nincs komoly vételi szándéka

Egy hentesmester vevőkkel zsúfolt üzletében megjelent egy detektív és szalonnát kért. Az üzletben függött két feldísz, de a hentes azt válaszolta a detektívnek, hogy jöjjön délután, mert csak akkor tudja kiszolgálni. A detektív eltávozott, de nem tért vissza délután, hanem a hentesmestert áruelvonás címén feljelentette. Úgy az I. bíróság, mint a II. fokon az ítéletábla is áruelvonás miatt el is ítélte a hentesmestert, mert abból a ténnyől, hogy a nála járt detektívet csak délután akarta kiszol-

nek megerősítésére megemlíti, hogy a falu gazdájává is választották a fiút, ami nagy megtiszteltetést jelent a községben.

Okos Pál községi bíró szerint „azi nem lehet mondani, hogy békés természetű ember lenne az öreg.“

Id. Kocsis Gáborné is valóságos tájtézik az ura ellen.

Nem adott a fiának semmit — mondja — amit adott, azt is elvette

— Nyilván azt szerette volna — jegyzi meg a bíróság — ha gyűjt a fiú is, mint ahogy ő gyűjtötte ezt a szép kis vagyont.

— Inkább gyűjtött volna kevesebbet — vágja oda id. Kocsisné — csak lett volna ember.

A bíróság még megkérdezte id. Kocsis Gábort, hogy a fia az összetűzés megelőzően járt-e haza. (Az öreg ugyanis magánlaksértés címén is kérte a fia megbüntetését.)

Miután az öreg kijelentette, hogy a fiú nem volt a házból kitiltva, ez a vád megdőlt.

A bizonyítási eljárás ezzel befejezést nyert. Dr. Dutkay István királyi ügyész a vádat annyiban módosította, hogy a magánlaksértés vádját eljettette s csupán súlyos testisértés címen kérte ifj. Kocsis Gábor megbüntetését.

Dr. Orbán Dénes hatóságos védőbeszédben sorakoztatta fel az enyhítő körülményeket s kérte a bíróságot, hogy a büntetés kiszabásánál a büntetőtörvénykönyv enyhítő szakaszát alkalmazza.

A bíróság ezután ifj. Kocsis Gábor bűnösnek mondotta ki a vád tárgyát képező cselekmény elkövetésében s ezért három hónapi fogházbüntetésre ítélte, a büntetés végrehajtását azonban három évi próbaidőre felfüggesztette. Ezenkívül megítélte a bíróság 1 pengő erkölcsi kártérítést. Az ítélet jogerős.

Ellátással és tanulmányi segéllyel támogatják a gyógyszerészek a pályára lépő ifjuságot. A gyógyszerészi pályán is nagyon vontatott az utánpótlás, ami arra készítette a gyógyszerészi társadalmat, hogy megfelelő intézkedésekkel és támogatással tereljék erre a pályára a fiatalágot. Mozsonyi Sándor professzor kezdeményezésére megalapították a szegénysorsú gyógyszerészhallgatók segélyező alapját, amely minden évben tekintélyes összegű anyagi fedezetet fog előteremteni azzal a céllal, hogy abból a gyógyszerészi pályára készülő rászoruló ifjakat teljes ellátásban és anyagi támogatásban részesítsék. (Magy. Tud.)

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 38.40
 félévre 19.20, egy hóra 3.20 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Julius vasárnapján nincs munkaszünet. Nagyvárad thj. város polgármesterei hivatala 15.327-1943-III. szám alatt a következő hirdetményt adta ki: Értesitem az érdekelt gazdaközönseget, hogy a földművelésügyi miniszter ur 213.402-1943-IX-1. számú rendelete alapján július 4, 11 és 18-ára eső vasárnapokon kizárólag a mezőgazdasági munkálatokra a vasárnapi munkaszünet fel van függesztve, tekintettel az ország közellátásának fontos érdekeire a gabona aratásának sürgős és zavartalan biztosítása végett. Egyben uttal felhívom a gazdaközönseget, hogy a buza aratását, annak aratásra érett legkedvezőbb stádiumában, azaz a viaszérés-kor haladéktalanul kezdje meg, hogy ezáltal a szempérgési veszteség a legminimálisabbra redukálódjék.

Országos és körzeti kereskedők kérelmeire a malmosokat is. A Gabonaközpontra a malomipari érdekképviseletek kérelmére néhány malom részére engedélyezte a közvetlen gabonavásárlást, a termelőktől és kijelölt a malmok közül is országos és körzeti kereskedőket. Országos kereskedő lett négy budapesti nagy malom és azok vidéki telepei expedicióját az Első Budapesti Gőzmalom Rt., a Hungaria Egyesült Gőzmalom Rt., a Schmidt és Császár Gőzmalom Rt., és ötödik országos kereskedő az Első Békéscsabai Miskolci és Debreceni István Gőzmalom Rt., az öt kijelölt gőzmalom 15 vidéki malomteleppel rendelkezik. Körzeti kereskedőkké 36 malomipari vállalatot jelöltek ki. (Magy. Tud.)

Alkohol párolog el a kenyérhől sütés közben. Tudományos megállapítást nyert, hogy a sütődékben 100 kg. lisztnek kenyérré való sültése közben 1 liter alkohol párolog el a kemencében. Ugyanígy nagymennyiségű alkohol vesz el magában a kenyérsütésben. Ez vonatkozik elsősorban a feketekenyérré, amelynek aránylag magas a víztartalma és amelynél igen sok alkohol marad a kenyérben. Ezzel ellentétben a vízbe szegény kétszersültféléknél semmi alkohol nem marad vissza a sütés után a tésztában. Ezért a sütés folyamán előálló alkoholnyerés csak a kétszersültgyárakban gazdaságos. Egy ilyen nagy sütőde, vagy gyár alkoholnyerési kapacitása ugyanis egy nagyobb mezőgazdasági szeszifőzdével egyenlő. (MNK)

Kulturfilmmatinét rendez a Német Lektorátus. Nagyvárad, július 1. A Német Akadémia nagyváradai Lektorátusa a szokásos előadásai keretében vasárnap délután 11 órai kezdettel filmmatinét rendez, amelynek keretében érdekes filmeket mutatnak be. A német páncélos fegyvernemről és a frontszínházról készült film eddig még nem látott részleteket tár fel. A totális háború, a nagy polgári mozgósítás intézkedéseit mutatja be. A hirdető a legújabb eseményeit mutatja be. A zenekedvelők sok szípet fognak találni a „Salzburg vidéki népzene” című filmben. Jegyeket a nagy érdeklődésre való tekintettel tanácsos előre váltani. A jegyek 40, 60 filléres és 1.20 pengős árakban a Német Lektorátusban kaphatók.

Nyári szünetet tart a városi könyvtár. Nagyvárad, július 1. A Nagyvárad városi könyvtár a fővárosi és az ország többi városi könyvtáraihoz hasonlóan július 1-től augusztus 1-ig nyári szünetet tart. A szünet alatt a könyvtár helyiségeit nem látogathatják az olvasók és a könyvkölcsönzés is szünetel. A szünet alatt a könyvtár helyiségét átrendezik és az új könyveket a most elkészült modern, az eddigénél szélesebb és minden tekintetben alkalmasabb könyvszekrényekben helyezik el.

Adakozzunk a vasárnapi légtalmi gyűjtésen!

Burgonyaértekezlet a városházán. Nagyvárad, július 1. Holnap burgonyaértekezlet lesz a városházán, amelyen a polgármester elnöklésével részt vesz dr. Dobay, a közéleti hívtal vezetője, dr. Fráter László, a burgonyaelosztó központ nagyváradai megbízottja, dr. Paulini aljegyző, a megyei közéleti hívtal vezetője és dr. Varga László az elsőfokú iparhatóság vezetője. Az értekezleten a város burgonyaellátásának kérdésében határoznak a legújabb érveknél megkövetelt figyelembevételével.

Megkezdik a Rimanóczy szálloda és fürdő átalakítását. Nagyvárad, július 1. Miután a törvényhatósági bizottsági közgyűlés jóváhagyta a Rimanóczy szálloda és fürdő korszerűsítése céljából szükséges hitel igénybevételét, a munkálatokat haladéktalanul megkezdik. Szombaton jár le a munkavállalási pályázat, amelyet már korábban kiírtak. A szálloda környékén is nagyobb szabású átalakításokat végeznek: nemcsak a járdát, hanem az utat is átépítik. A munkálatok a nyár folyamán befejezést nyernek.

Kodolányi Földindulás című színművét adja elő szombaton a NMM műkedvelő csoportja. Mint azt lapunkban már megírtuk, július elsejétől kezdve, öt napon keresztül a helybéli műkedvelő csoportok előadásokat rendeznek a Szigligeti színházban a Népművelési Bizottság szervezésében. Szombaton este háromnegyed 7 órakor a Nemzeti Munkaközpontra műkedvelő csoportja Kodolányi nagysikerű színművét a Földindulást adja elő. Jegyek a Munkásotthonban kaphatók.

Támogassuk adományainkkal a Légoltalmi Ligát! Gyűjtés vasárnap 8-tól 2 óráig.

Árdrágított a törvényszék előtt. Nagyvárad, július 1. A nagyváradai törvényszék uzsorabírósága Kankucs Jánosét, aki a kölest a törvény által meghatározott árnál magasabb áron adta el 10 pengőként egy-egy napi fogházra átváltoztatható 1000 pengő pénzbüntetésre ítélte. Simon Ferencét, aki az eladásnál se gédkezett, 4 pengőként egy-egy napi. Szarka Imrét pedig ugyanezen vétség miatt 2 pengőként egy-egy napi fogházra átváltoztatható 80 pengő pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

Julius 4-én délelőtt van a Légoltalmi Liga gyűjtőnapja

A Légoltalmi Liga nagyváradai csoportjának női osztálya dr. CZIFFRA Kálmánné védnöksége alatt vasárnap, július 4-én gyűjtőnapot rendez a városunkban felállítandó légoltalmi menhelyek és szükségkórház berendezésének és felszerelésének céljaira. Tekintettel arra, hogy a Légoltalmi Liga minden magyar ember otthonának és vagyonának megóvásáért küzd, mindnyájunknak elsődleges érdeke és kötelessége a Légoltalmi Ligát ebben a nemzetmentő munkájában támogatni. Minden fillér közelebb visz hennünket az óhajtott célhoz. Ezért adakozzék mindenki tehetsége szerint a vasárnapi gyűjtő urnáknál!

APOLLO Filmszínházban.

Péntektől a legnagyobb sikerű magyar film!

Dr. Kovács István

Főszerepben: Páger Antal, Tóth Julia, Simor Erzsé, Rajnay Gábor

Csütörtökön utoljára:

András

Előadások kezdete mindennap: 3-5-7¹⁵ órakor.

BELVAROSI.

Rács nélküli börtön

Igazi francia művészfilm!

A legmulatságosabb magyar vigjáték:

IGEN VAGY NEM?

Főszereplői: Jávör, Páger, Muráti Lili, Szörényi Éva. a CASINO-ban.

Nagyvárad és Vidéke Ipartestület Fapari szakosztálya felhívja azon tagjait, akik szeptet igényelték, hogy utalványait július hó 3-án délig vegyék át és 3-án délután legkésőbb 5 óráig a szeptet vigyék el, mert ezen időpont után, utalványaik érvényét veszítik. Elnökség.

A szívbetegségek és az érlemezéses kezelésében gyakran kitűnő szolgálatot tesz a természetes „Ferenc József” keserűvíz általt, hogy már egy fél pohárral bevéve is minden erőlködés nélkül igen könnyű székletet biztosít és az anyagcsereforgalmat játékonyan befolyásolja. Kérdezze meg orvosát!

Felhívás az Ipartestületi előjárókhöz. Tisztelettel ez uton hívjuk fel előjáró-sági tagjaink figyelmét, hogy az előjáró-sági gyűlés, amely a múlt hétről e hétre lett elhalasztva, bizonytalan időre elmarad. A gyűlés megtartását a tagokkal meghívó utján fogjuk közölni. Az elnökség.

Figyelem!

M. Antalfi Marait

60 tagu balett növendékeinek jótékony célú nagy elő-előadása július hó 4-én vasárnap délelőtt 10 1/2 órai kezdettel a

Szigligeti Színházban

Elővételi jegy d. u. a tánciskolában és a színháznál.

Életuntak

(Nagyvárad.) Id. Aranyi József földműves, berettyóújfalui lakos tegnap délelőtt lakásán felakasztotta magát és meghalt. Büncselekmény nem forog fenn.

Tarajos László kismarjai lakos pedig istállójában akasztotta fel magát. Szintén meghalt. A vizsgálat megállapította, hogy büncselekmény nem játszott közbe.

Választmányi értekezletet tartott az Erdélyi Párt réti körzete

Nagyvárad, július 1. Szokatlanul nagy érdeklődés mellett tartotta meg választmányi értekezletét tegnap este az Erdélyi Párt réti körzete.

A Magyar Hírszerkegy elmondása után dr. Szabó Lajos „Nemzetpolitikai szolgálat” címen tartott előadást. Az előadás után Karsay Ferenc főmérnök, körzeti alelnök az Erdélyi Párt Országos Központjának leiratát ismertette. A választmány örömmel értesül a párt vezetőségéről.

Mozik műsora:

APOLLO: András.
 BELVAROSI: Rács nélküli börtön.
 CASINO: Igen vagy nem?
 KORONA: Két fogyó.

gének munkájáról és a további támogatásáról biztosította.

Dr. Fülöp Kálmán főtisztár bejelentette, hogy az Erdélyi Párt kulturszakosztálya Nagyszalontán, Éleeden, Szalárdon és Biharon ünnepélyeket, illetve hangversenyeket rendez és ezeket az ünnepélyeket pártnapal köti össze. Használóképpen kívánáshangversenyt ad a sebesüt honvédek részére is. Ez ünnepélyre már a közeljövőben sor kerül. Bejelentette azt is, hogy a párt réti körzete szeptember hóban ünnepli mag Zrínyi Ilona születésének háromszázadik évfordulóját. Az ünnepség műsorát ez alkalommal a Zrínyi Ilona nevét viselő felsőkereskedelmi leányiskola ifjúsága fogja adni.

Tanay Viktor a kertvárosban létesítendő piac létesítése ügyében teszi meg a kiküldött bizottság jelentését. A választmány a kertvárosiak kérelmét pártfogólag fogják tovább terjeszteni.

Hajbók Lajos felügyelő azon kérésrel fordult a választmányhoz, hogy az próbájon lépéseket tenni a tekintetben, hogy az üzletek reggel már legalább félnyolckor kinyissanak, hogy a tisztviselők is eszközölheessenek bevásárlásokat.

Szroboda János a tűzifa beszerzése ügyében, Buka János pedig a burgonya beszerzési idejének meghosszabbítása ügyében terjesztenek elő sürgős kérelmet. A választmány mindkét kérést pártfogólag továbbít az illetékesekhez.

Több kérvény, elhelyezések bejelentése után dr. Szabó Lajos elnöknek a Légó támogatására újabban kibocsájtott felhívás ismertetésével ért véget. Ülés után a jelenlevők teljes számmal bejelentették belépésüket a Légoltalmi Ligába.

Rádió-műsor:

PÉNTEK, JULIUS 2.
Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.40 Ébresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 Zenekari művek.
- 11.15 Solt Etel énekel.
- 11.40 Bucsányi Gyula dr. előadása.
- 12.10 Folyamerők zenekara.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Pertis Pali cigányzenekara
- 15.00 Szórakoztató zene.
- 15.30 Ifjúsági rádió.
- 17.00 Magyar operett és filmdalok
- 17.50 Sportközlemények.
- 18.00 Német hallgatóinknak.
- 18.20 Népszerű operák híres balletmuzsikája.
- 19.00 Nótaszerző cigányprimások dalai.
- 20.00 Látogatás Kisludgy Stróbl Zsigmondnál.
- 20.10 Operaház zenekara.
- 22.10 Táncczene.
- 23.00 Melles Béla-zenekar.

Budapest II.

- 9.00 Művészlemez.
- 20.00 Játék a holdfényben. Vigjáték.
- 20.30 Roosz Emil szaloneyüttese

SZOMBAT JULIUS 3.

Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.40 Ébresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 A rádiózenekar műsorából.
- 11.15 Ifjúsági énekarok.
- 11.40 Jónás Alfréd dr. előadása.
- 12.10 Ilinczy László szalonzene-kara.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Táncczenekar.
- 15.00 Operett-részletek.
- 15.30 Zolnai Béla előadása.
- 15.50 Budapesti honvéd őrzészlőj zene-kara.
- 17.00 Se szó se beszéd — muzsika.
- 18.00 Hangképek innen-onnan.
- 18.30 Losonczy György énekel.
- 19.00 A Szekesfővárosi zenekar hangversenye.
- 21.00 Tersánszky Józsi Jenő csevegése.
- 21.15 Nyáresti könnyű zene.
- 22.50 Zenekari művek.

Budapest II.

- 18.50 Mezőgazdasági félóra.
- 19.15 A Budafoki Munkásdalkör.
- 20.05 Csorba Gyula cigányzenekara

VASÁRNAP, JULIUS 4.

Budapest I.

- 7.30 Fohász. Szózat. Reggeli zene.
- 8.15 Hírek.
- 8.30 Öszinte beszéd.
- 9.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Szt. Flóriánról elnevezett budai görög-katolikus magyar plébániatemplomból.
- 10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a felsővízvárosi Szent Anna plébániatemplomból. A szentbeszédet dr. Schaub Zoltán mondja.
- 11.15 Evangélikus istentisztelet. Igét hirdető Walf Lajos tb. esperes.
- 12.15 Levente műsor.
- 12.55 Országos Postászenekar.
- 13.45 Hírek.
- 14.00 Művészlemez.
- 15.00 A földművelésügyi miniszteriur rádióelőadásorozata.
- 15.45 Tánccoljunk, nevéssünk.
- 17.00 Magyar nóták.
- 17.50 Wass Albert elbeszélése.
- 18.10 Szervánszky Péter hegedűl.
- 18.35 Mészáros Ági verseket mond.
- 19.00 Az olasz rádió műsorából.
- 19.40 Részletek a Madarászról.
- 20.50 Hangképek a vasárnap sportjáról.
- 21.10 Filmdalok.
- 21.40 Hírek.
- 22.50 Ki mit szeret?

Budapest II.

- 9.00 Mindenből egy keveset.
- 12.15 Kamarazene.
- 15.00 A rádiózenekar műsorából.
- 15.45 Dezsényi Béla dr. előadása.
- 16.10 A szegedi Vasutasok Dalköre.
- 16.35 Közvetítés a győri kulturpalotából.

Július 1-től érvényes vasuti menetrend

ÉRKEZÉS				INDULÁS			
száma	neme	honnan	ó. p.	száma	neme	hová	ó. p.
519	sz	Kolozsvár	2.33	520	sz	Kolozsvár	0.55
547	sz	Barátka	7.15	1649/a	m	Gyoma	2.47
530	sz	Püspökladány	7.26	2429	sz	Szatmárnémeti	3.20
1642/a	m	Gyoma	7.29	519	sz	Budapest kel. pu	3.50
7626	m	Kardó-Félicfürdő	7.30	1637	m	Békéscsaba	4.40
7032	sz	Szilágysomlyó	7.57	5727	sz	Debrecen	4.48
1632/a	m	Kötegyán	7.59	7720	m	Püspökfürdő	6.00
7727	m	Püspökfürdő	7.44	7622	m	Kardó-Félicfürdő	6.15
5720	sz	Debrecen	7.45	522	sz	Csucsá**	6.24
2422	sz	Érmihályfalva	8.25	1627/a	sz	Békéscsaba	8.00
7637	m	Félicfürdő	9.39	7722	m	Püspökfürdő	8.10
7737	m	Püspökfürdő	9.46	7632	m	Félicfürdő	8.31
1620	sz	Szeged	10.17	7732	m	Püspökfürdő	10.00
Sz. 502	gym.	Budapest nyug.	10.19 1/2	7642	m	Félicfürdő*	10.12
7647	m	Félicfürdő*	11.10	Sz. 502	gym.	Sensizentgyörgy	10.21 1/2
7747	m	Püspökfürdő*	11.25	1647/a	m	Gyoma	10.30
502	gy	Budapest keleti	11.27	502	gym.	Sensizentgyörgy	11.47
535	sz	Kolozsvár	11.36	2405	s	Érmihályfalva	11.55
1602	s	Baja—Szeged**	11.44	7742	m	Püspökfürdő	12.00
7625	m	Félicfürdő	13.05	7624	m	Félicfürdő	12.15
7725	m	Püspökfürdő	13.20	1635/a	m	Kötegyán	14.00
1644/a	m	Gyoma	14.41	544	sz	Barátka	14.05
7723	m	Püspökfürdő	15.20	1645/a	m	Gyoma	14.14
7633	m	Kardó-Félicfürdő	15.45	7634	m	Félicfürdő-Kardó	14.15
501	gy	Kolozsvár	15.55	523	sz	Püspökladány	14.20
2404	s	Érmihályfalva	16.02	7724	m	Püspökfürdő	14.25
1634	m	Békéscsaba	17.04	5723	sz	Debrecen	14.45
7623	m	Félicfürdő*	17.12	7033	sz	Szilágysomlyó	14.57
Sz. 501	gym.	Sepsizentgyörgy	17.19	7726	m	Püspökfürdő	16.05
7733	m	Püspökfürdő*	17.30	536	sz	Kolozsvár	16.14
5726	sz	Debrecen	18.01	501	gy	Budapest kel.	16.15
7621	m	Félicfürdő	18.55	1601	s	Szeged—Baja**	16.20
7721	m	Püspökfürdő	19.25	7626	m	Félicfürdő*	16.22
521	sz	Csucsá**	21.20	1611	sz	Szeged	16.42
5728	sz	Debrecen	21.37	Sz. 501	gym.	Budapest nyug.	17.21
7631	m	Kardó-Félicfürdő	21.47	7736	m	Püspökfürdő	17.45
7731	m	Püspökfürdő	22.02	7628	m	Félicfürdő	18.00
1638	sz	Békéscsaba	22.16	2421	sz	Érmihályfalva	18.15
2428	sz	Szatmárnémeti	22.20	5721	sz	Debrecen	19.28
1648/a	m	Gyoma	22.31	7722	m	Püspökfürdő	20.15
520	sz	Budapest kel.	23.40	7638	m	Kardó-Félicfürdő	20.30

Az * jelzésű csak vasár és ünnepnap, a ** jelzésű csak IX. 8-ig közlekedik, a *** jelzésű csak VII. és VIII. hónapokban közlekedik.
Az Sz. 502-es csak hétfő, csütörtök

és szombaton, a Sz. 501 g.n. pedig csak vasárnap, kedd és pénteki napokon közlekedik és e két vonattal Nagyváradon fel és leszállás nincsen megengedve.

Újra megváltozott a Szent István Kupa mérkőzésének sorrendje

(MTI.) Az idén harmadikzhen kiírásra került Szent István kupa esti mérkőzéseket a következő sorrendben alapjan játsszák le: július 31-én Csepel—Gamma A. augusztus 4-én Törökcsanak—Ferencváros B, augusztus 7-én Kispest—NAC C. augusztus 8-án Újpest—Elektromos D. augusztus 11-én az A és B fordulój győztesei, 14-én a C és D győztesei játszanak egymással. A döntő augusztus 20-án lesz. A Szent István kupára nyolcadiknak a NAC-ot hívták meg. A bizottságot kizárólag a sportszerűség vezérelte, amikor a bajnokság második helyezettjét és a legjobb vidéki csapatot hívta meg, noha az anyagi érdekek esetleg más megoldást kívántak volna. A bizottság határozata értelmében a mérkőzéseket legkésőbb háromnegyed 8 órakor meg kell kezdeni.

Hirdetéseket telefonon nem vesz fel a Kiadóhivatal

APRÓHIRDETÉSEK

Állást keres

Műszerész azonnalra keresek. Cim a kiadóba. 308

Ügyes, lehetőleg irodai gyakorlattal rendelkező, gépirást tudó munkaeót felvesszünk. Jelentkezés kerületi Kereskedelmi és Iparkamaránál, Nagyvárad, Deák Ferenc-u. 2. 327

Kereskedelmi vállalat azonnali belépésre irodai munkaeót keres. Kapisztrán János-tér 22. 314

Keresek egy csapost, egy boltiszogát, Péter vendéglő, piac közepén, városi öre-csarnok. 313

Öskeresztény gépiróót felvesz dr Lintner ügyvéd, Ritoók Zsigmond-u. 18. 326

Állás keres

Könyvelésben jártas kereskedelmi irodai gyakorlatlall rendelkező — joghallgató állást keres. Cim a kiadóba kér. 322

30 éves öskeresztény tisztviselő több éves irodai gyakorlatlall állást keres. Cim a kiadóban. 319

Fűrésüzemi tisztviselő elhelyezkedést keres. Lehet mint raktárnok is. Cim: Nagyvárad, Horthy Miklós-ut 47. 318

Öskeresztény, érettségizett, mérlegképes könyvelő, levelező, gépiró, állást keres. Cim a kiadóban. 317

Adós-vétel

Kombinálszoba, konyha, rekamer eladó Verő asztalos, Kapucinus-utca 11. 306

Angoraszórt, gubancot bármilyen mennyiséget veszek. Székely, Kapucinus-u. 11. 304

Tangóharmonika 120 basszusos eladó. Varga, Szent Anna-u. 33. 290

4 lóerős benzín vagy petroléum motort áramfejlesztésre vennék. Részletes írást kér Turul mozi, Székelyhid. 324

Nikotin, szappan, rézgálicpótló, levélte-tű ellen permet. — Szacsavay-u. 17, pincében. 268

Eladó: egy törvényes előírások szerint berendezett bor- és gyümölcs szeszfőzde. Értekezhetni Jelinek ingatlanirodával, Telleki-u. 2. 315

34 quadrát méter új parakettet keresek. „Mignon” Csokoládéház, Nagyvárad, Szaniszló-u. 2. 321

Különféle

Tisztviselőnök, magános nők családias otthont, teljes ellátást kaphatnak szerény fizetésért. Központi hely, csöndes, szép utca, gondos kiszolgálás. Cim a kiadóban. 267

Fertőtlenítést, poloska mosó és mindenemű fűrészt irtásá 38 évj gyakorlatlall vállalja. Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 313

Könyvelést, könyvek felfektetését, vezetését, ellenőrzését, szervezését, adóívek helyességének felülvizsgálását szakszerűen és lelkiismeretesen intézi Tóth Gizella könyvelési irodája, Hlatky Endre-utca 3. II. em. 7. 257

Jugatlan

Eladó külvárosban háromszor egy-szobás, konyhás téglaház nagy udvarral, fuvarosnak nagyon alkalmas 14 ezer pengőért. Özv. Tatiné, Szilágyi utca 12. Telefon 28—74. 309

Eladó Nagyvárad közelében parkettes 4 szoba, mellékhelyiségekkel, villanyvilágítással ház 6 és fél kat. hold beltérrel, boltgárkertszettel, 2 és fél kat. hold telepített szőlő, 4 és fél kat. hold kaszáló, országut mentén. Értekezhetni: Schubert-u. 3. alatt háztulajdonosnál. 299

Lakás

Butorozott szoba magános urnak kiadó. Gömbös Gyula-u. 27. 325

Nagyváradon — központban — Schubert-utca 3. alatti 2x3 szoba mellékhelyiségekkel, 1x1 szobából álló ház cserébe adatik Romániában nagyobb városban lévő hasonló fekvésű és értékű házzal. 298

Oktatás

Pótvizsgára, felvételi vizsgára jutányosan előkészít — Görgy Artur-u. 6. 320

Egyetemi hallgató, polgárista fiúk — és lányok — javító vizsgára való előkészítését felelősséggel vállalja. Cim a kiadóba kér. 323

Polgári iskolást felelősséggel tanítok, vizsgára lőkészíték vidékieket, természetben díjazásért, Rádl Ödön-u. 1. 328

KIADÓTULAJDONOS

SEBASTIÁN LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

16. és 16. feliratoskeresztény. Kelede. Irodá: Dr. Pál Árpád. Dr. Schöffler József. 42220324

Készült a Szent László-nyomda r. t. körzőgépén. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.